

Ympäristöneuvosto 4.11.2025

Suomea kokouksessa edustaa ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala.

Puheenjohtajavaltio Tanskan tavoitteena on saavuttaa neuvoston **yleisnäkemyksessä ehdotuksesta asetukseksi eurooppalaisen ilmastolain (asetus puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi (EU) 2021/1119) muuttamiseksi**. Puheenjohtajan lopullista ehdotusta neuvoston yleisnäkemykseksi ei ole vielä saatavilla.

Eurooppalaisen ilmastolain mukaan ilmastolakiin tulee asettaa komission ehdotuksen pohjalta vuodelle 2040 unionin laajuinen ilmastotavoite varmistamaan EU:n ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen vuoteen 2050 mennessä. Komissio ehdottaa, että asetukseen sisällytettäisiin unionin laajuinen 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 verrattuna vuoden 1990 tasoon. Tavoite kattaisi sekä kasvihuonekaasupäästöt että luonnolliset ja tekniset poistumat. Ehdotuksen mukaan asetukseen sisällytettäisiin kehoitus komissiolle pyrkiä tehostamaan mahdollistavan toimintaympäristön toimeenpanoa, jotta voidaan varmistaa tuki EU:n ilmastotavoitteiden edellyttämälle siirtymälle. Lisäksi komissio ehdottaa, että eurooppalaiseen ilmastolakiin sisällytettäisiin myöhemmin annettavien ilmasto- ja energiasäädösten valmistelua ohjaava kehikko seikoista, jotka komission tulisi huomioida asianmukaisesti säädösehdotuksissa, jotka se antaa ehdotetun 90 prosentin nettopäästövähennystavoitteen toimeenpanemiseksi. Valtioneuvoston kanta ehdotukseen on esitetty eduskunnalle 4.9.2025 toimitetussa U-kirjelmässä U 37/2025 vp.

Ympäristöneuvostossa 18.9.2025 käytiin ilmastolain muutosehdotuksesta politiikkakeskustelu. Eurooppa-neuvosto kävi 23.10.2025 strategisen keskustelun siitä, miten voidaan tukea vuoden 2040 ilmastotavoitteen saavuttamista. Suomi tukee puheenjohtajan tavoitetta saavuttaa yleisnäkemyksessä ympäristöneuvostossa 4.11.2025.

Neuvostossa on tarkoitus myös **hyväksyä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lähete YK:n ilmastopöytäkirjan sihteeristölle EU:n päästövähennystavoitteesta (Nationally Determined Contribution, NDC)**. EU ja sen jäsenvaltiot ovat osapuolina Pariisin sopimuksessa, joka velvoittaa osapuolia määrääjain laatimaan ja antamaan tiedoksi peräkkäiset kansallisesti määritellyt panoksensa (engl. Nationally Determined Contribution). Puheenjohtajavaltio Tanska on toimittanut jäsenvaltioille luonnoksen EU:n yhteiseksi NDC-lähetteeksi, joka pitää sisällään EU:n päästövähennystavoitteen vuodelle 2040 ja siitä laskennallisesti johdetun tavoitteen vuodelle 2035. Puheenjohtajan lopullista lähetelun luonnosta neuvostoa varten ei ole vielä saatavilla. Ympäristöneuvosto hyväksyi 18.9.2025 aie julistuksen, jossa EU ilmaisi toimittavansa NDC:n ennen Belémin ilmastokokousta (10.-21.11.2025), ja että EU:n 2035 indikaatiivisen tavoitteen taso tulee olemaan 66.25–72.5 % välillä. Puheenjohtajavaltio päätyi esittämään aie julistusta, koska ilmastolain muuttamisesta ei alkuperäisten suunnitelmien vastaisesti edes pyritty saavuttamaan yleisnäkemyksessä 18.9.2025 vaan siitä käytiin politiikkakeskustelu. Ympäristöneuvoston on tarkoitus hyväksyä lähete 4.11.2025, jonka jälkeen se on tarkoitus toimittaa ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen sihteeristölle.

Suomi voi hyväksyä lähetteen puheenjohtajavaltion ehdotuksen mukaisesti.

Muissa asioissa Itävalta tiedottaa metsäkatoasetukseen liittyvistä näkökohdista.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

A-kohtien hyväksyminen

Lainsäädäntökäsittelyt

Eurooppalaisen ilmastolain muuttaminen
Yleisnäkemys

Muut kuin lainsäädäntökäsittelyt

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lähete YK:n ilmastopimuksen
sihteeristölle EU:n päästövähennystavoitteesta (Nationally Determined
Contribution, NDC)
Hyväksyminen

Muut asiat

Itävallan valtion tiedostusasia metsäkatoasetusta koskevista näkökohdista

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/825/2025-YM-18

Aho Laura

27.10.2025

Eurooppalaisen ilmastolain muuttaminen

Kokous

Ympäristöneuvosto, 4.11.2025 Bryssel

Eduskuntatunnus

U 37/2025 vp.

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajavaltio Tanskan tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemyks ehdotuksesta asetukseksi eurooppalaisen ilmastolain (asetus puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi (EU) 2021/1119) muuttamiseksi ylimääräisessä ympäristöneuvostossa 4.11.2025. Neuvoston yleisnäkemyksistä valmistellaan Coreperissa 29.10. ja 31.10. Siten puheenjohtajan lopullista ehdotusta neuvoston yleisnäkemykseksi ei ole vielä saatavilla.

Komissio antoi ehdotuksen asetukseksi eurooppalaisen ilmastolain muuttamisesta (COM(2025) 524 final) 2.7.2025. Komissio esitteli ehdotuksen Coreperissa 2.7.2025 sekä neuvoston ympäristötyöryhmässä 3.7.2025. Tämän jälkeen ehdotusta on käsitelty neljästi neuvoston ympäristötyöryhmässä ja kahdesti Coreperissa. Ympäristöneuvostossa 18.9. käytiin ehdotuksesta politiikkakeskustelu monien jäsenvaltioiden katsottua, että ennen neuvoston yleisnäkemyksen tavoittelua tulee Eurooppa-neuvostossa käydä strateginen keskustelu siitä, miten tuetaan vuoden 2040 ilmastotavoitteen saavuttamista. Eurooppa-neuvosto kävi tämän keskustelun 23.10. ja sen päätelmissä on ohjausta liittyen 2040 ilmastotavoitteeseen.

Suomen kanta

Valtioneuvoston kanta on esitetty eduskunnalle 4.9.2025 toimitetussa U-kirjelmässä U 37/2025 vp.

Suomi tukee puheenjohtajan tavoitetta saavuttaa yleisnäkemyksensä ylimääräisessä ympäristöneuvostossa 4.11.2025.

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta asettaa EU:lle vuodelle 2040 90 prosentin nettopäästövähennystavoite, joka kattaa sekä päästöt että poistumat, edellyttäen että komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina huomioidaan riittävällä tavalla maankäytösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus ja teknologiset nielut. Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että kaikki jäsenvaltiot tekevät osansa edettäessä kohti EU-tason 2050-ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista. Kansalaisten ostovoiman ja kilpailukyvyn varmistamiseksi valtioneuvosto pitää jatkutyössä välttämättömänä painottaa riittävien vaikutusarviointien merkitystä. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää yleisesti perusteltuna komission ehdotuksia vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua ohjaavaksi kehikoksi. Valtioneuvosto korostaa, että toimenpiteiden vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanossa tulisi olla realistisia ja niiden tulisi keskittyä erityisesti kustannustehokkaisiin päästövähennyksiin sekä päästöjen vähentämiseen teknologian kehitystä hyödyntäen ilman, että luonnollisille hiilinieluille osoitetaan suhteettoman iso osa tavoitteen toteutumisessa. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto voi hyväksyä komission ehdotuksen siitä, että osa EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteesta voidaan kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia korkealaatuisia yksiköitä, eli kolmansissa maissa toteutettavia hillintätoimia. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää perusteltuna ehdotusta sallia 6 artiklan yksiköiden mahdollinen käyttö vuodesta 2036 lähtien, sillä yksiköiden käyttöön liittyvät yksityiskohdat on valmisteltava huolellisesti yksityiskohtaisten vaikutusarvioiden pohjalta. (U 37/2025 vp)

Komission ehdotus ei ota kantaa 6 artiklan yksiköiden tarkempaan hyödyntämismahdollisuuteen vuoden 2030 jälkeisen ajan ilmastoarkkitehtuurissa, mutta valtioneuvosto korostaa varovaisuutta pohdittaessa niiden käyttöä. Lisäksi valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti mahdollisuuden käyttää yksiköitä EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto voi hyväksyä ehdotuksen siitä, että EU:n vuoden 2040 tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnettävien 6 artiklan yksiköiden määrä voisi vastata kolmea prosenttia EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä. Valtioneuvosto korostaa, että vaikka 6 artiklan yksiköiden käyttö voi hyvin toteutettuna parantaa tavoitteen kustannustehokasta saavuttamista, tulisi ohjauksen olla mahdollisimman selkeää ja johtaa mahdollisimman niukkaan yksiköiden käyttöön, jotta investoinnit ilmastotoimien edistämiseksi kohdistuisivat myös jatkossa etupäässä unionin alueelle. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä eurooppalaiseen ilmastolakiin myös komission ehdotuksesta poikkeavan mahdollisuuden yksiköiden käyttömääräksi. Lisäksi neuvottelutilanteen edellyttäessä voidaan tuoda esille, että tässä vaiheessa valtioneuvosto katsoo, että ensisijaisesti 6 artiklan yksiköitä tulisi käyttää tilanteessa, jossa EU:n 2040 ilmastotavoite uhkasi muutoin jäädä kustannustehokkaasti saavuttamatta. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto tukee ehdotusta sektoreiden välisiksi joustoiksi, sillä tämä olisi välttämättömyy ilmastotavoitteen vaikuttavalle ja kustannustehokkaalle toimeenpanolle. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää tärkeänä teknisten nielujen sisällyttämistä EU:n yleiseen päästökauppaan ja tukee tämän mainitsemista osana vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua ohjaavaa kehikkoa, kuten komissio ehdottaa. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto korostaa, että EU:n 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotuksien valmistelussa komission tulisi huomioida asianmukaisesti muun muassa maankäyttösektorin epävarmuudet, politiikkatoimien teknologianeutraalius ja kustannustehokkuus, kuten komissio ehdottaa. Valtioneuvosto korostaa, että taakanjakoasetus nykymuodossaan ja siihen sisältyvä jäsenvaltiokohtaisten velvoitteiden asettaminen bruttokansantuote asukasta kohden -perustalta eivät edistä jäsenvaltioiden velvoitteiden konvergenssia ja ilmastotoimien kustannustehokkuutta eikä EU:n kustannustehokasta siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta. (U 37/2025 vp)

Valtioneuvosto voi suhtautua avoimesti siihen, että asetukseen sisällytettäisiin EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon seurantaan liittyvä uudelleentarkastelulauseke. (U 37/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Komissio julkaisi 2.7.2025 ehdotuksen asetukseksi eurooppalaisen ilmastolain (asetus (EU) 2021/1119) muuttamisesta. Komissio on ehdottanut, että asetukseen sisällytettäisiin unionin laajuinen 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 verrattuna vuoden 1990 tasoon. Tavoite kattaisi sekä kasvihuonekaasupäästöt että luonnolliset ja tekniset poistumat.

Komission ehdotuksen mukaan asetukseen sisällytettäisiin myös kehoitus komissiolle pyrkiä tehostamaan mahdollistavan toimintaympäristön toimeenpanoa, jotta voidaan varmistaa tuki EU:n ilmastotavoitteiden edellyttämälle siirtymälle.

Lisäksi komissio ehdottaa, että eurooppalaiseen ilmastolakiin sisällytettäisiin myöhemmin annettavien ilmasto- ja energiasäädösten valmistelua ohjaava kehikko. Kehikon pääelementtejä olisivat alla oleva 18-kohdan lista seikoista, jotka komission tulisi huomioida asianmukaisesti säädösehdotuksissa, jotka se antaa ehdotetun 90 prosentin nettopäästövähennystavoitteen toimeenpanemiseksi:

– a) rajattu osa 2040 ilmastotavoitteesta olisi mahdollista kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia, korkealaatuisia kansainvälisiä ilmastoyksiköitä, eli kolmansissa maissa toteutettavia hillintätoimia siten, että niiden käyttö tukisi sekä EU:n että kolmansien maiden Pariisin sopimuksen mukaisia päästövähennyspolkuja, joilla globaali lämpötilan nousu pidetään selvästi alle 2 °C ja edistetään 1,5 °C mukaisia toimia. Yksiköiden käyttö olisi mahdollista vuodesta 2036 alkaen ja määrä voisi vastata kolmea prosenttia EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä. Ehdotuksen mukaan 6 artiklan yksiköiden alkuperää, laatua, hankintaa ja käyttöä koskevista yksityiskohdista säädettäisiin myöhemmin.

Ehdotuksen perusteluosiossa todetaan, että 6 artiklan yksiköitä ei tulisi käyttää EU:n päästökaupassa ja että yksiköt tulisivat käytettäväksi lineaarisesti kasvavan polun mukaisesti. Lisäksi ehdotuksen perusteluosiossa todetaan, että koska Pariisin sopimuksen 6 artiklan yksiköiden tulee myös vahvistaa kolmansien maiden ilmastotavoitteiden saavuttamista, olisi EU:n sovittava yksiköitä myyvien kolmansien maiden kanssa siitä, miten yksiköiden hillintähyödyt jaetaan. Komissio ei kuitenkaan ehdota, että näistä säädettäisiin tällä asetusehdotuksella.

– b) unionin sisäisten, pysyvien teknisten poistumien rooli EU:n päästökaupassa kompensoimassa vaikeasti vähennettävien sektoreiden päästöjä; Komissio on ehdotuksen käsittelyn yhteydessä todennut, että unionin sisäisten pysyvien poistumien hiilidioksidin tulisi olla talteenotettu unionin alueella, mutta sen varastointi unionin ulkopuolelle olisi mahdollista.

- c) sektoreiden väliset vahvistetut joustot tukemassa tavoitteiden kustannustehokasta saavuttamista;
- d) jäsenvaltioiden vuoden 2030 jälkeisen ajan tavoitteissa ja toimissa tulee huomioida kustannustehokkuus ja solidaarisuus sekä jäsenvaltioiden kansalliset olosuhteet;
- e) paras käytettävissä oleva ja uusiin tieteellinen tieto, mukaan lukien hallitustenvälisen ilmastopaneeli IPCC:n ja eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan uusimmat raportit;
- f) sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristövaikutukset;
- g) toimimatta jättämisen kustannukset, toiminnan hyödyt keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;
- h) tarve varmistaa oikeudenmukainen ja sosiaalisesti tasapuolinen siirtymä kaikille;
- i) yksinkertaistaminen, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus, taloudellinen tehokkuus ja taloudellinen turvallisuus;
- j) ilmastotoimet investointien ja innovoinnin vauhdittajana;
- k) tarve vahvistaa unionin talouden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten sekä hiilivuodolle eniten alttiina olevien alojen, maailmanlaajuisista kilpailukykyä, jotta voidaan varmistaa tasapuolinen kilpailu;
- l) parhaat käytettävissä olevat kustannustehokkaat, turvalliset ja skaalautuvat teknologiat;
- m) energian kohtuuhintaisuus, energian toimitusvarmuus, energiatehokkuus ja energiatehokkuus etusijalle –periaate;
- n) oikeudenmukaisuus ja solidaarisuus jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä;
- o) tarve varmistaa ympäristönsuojelullinen tehokkuus ja edistyminen ajan mittaan;
- p) tarve ylläpitää, hoitaa ja lisätä luonnollisia nieluja pitkällä aikavälillä sekä suojella ja palauttaa biologista monimuotoisuutta sekä ottaa huomioon maankäyttösektorin epävarmuudet, jotka liittyvät erityisesti ilmastomuutoksen vaikutuksiin;
- q) investointitarpeet ja -mahdollisuudet, mukaan lukien yksityisen ja julkisen rahoituksen saatavuus;
- r) kansainvälinen kehitys sekä Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden ja YK:n ilmastopimuksen perimmäisen tavoitteen saavuttamiseksi toteutetut toimet sekä EU:n kumppaneilleen antama tuki ilmastomuutokseen ja sen vaikutusten torjunnassa;

Puheenjohtajan lopullista kompromissiehdotusta neuvoston yleisnäkemykseksi ei ole vielä saatavilla. Neuvoston yleisnäkemyistä valmistellaan Coreperissa 29.10. ja 31.10. mitä varten puheenjohtajavaltio on toimittanut uuden kompromissiversion (14320/25) 25.10.2025.

Uudessa kompromissiversiossa (14320/25) on pj:n mukaan huomioitu Eurooppa-neuvoston 23.10. ohjaus sekä 18.9. ympäristöneuvostossa käyty keskustelu. Ehdotuksessa pitäydytään vuoden 2040 ilmastotavoitteen osalta komission ehdottamassa 90 prosentin nettopäästövähennystavoitteessa, mutta ehdotukset kansainvälisten ilmastoyksiköiden

mahdollisesta käytön määrästä, aloittamisajankohdasta ja käytön kriteereistä ovat haka-sulkeissa, mikä indikoi näiden olevan keskeisiä neuvottelukysymyksiä.

Lisäksi keskeisiä muutosehdotuksia, ovat muutokset uudelleentarkastelua koskeviin kirjauksiin. Kompromissiehdotuksen mukaan komission tulisi laatia vuodesta 2027 lähtien joka toinen vuosi arvio EU:n ilmastolain välitavoitteiden täytäntöönpanosta sekä liittää arvioon tarvittaessa ehdotukset lainsäädännön muuttamiseksi. Lisäksi ehdotetaan, että komission raportissa EU:n ilmastolain toiminnasta, joka laaditaan kuuden kuukauden kuluessa kustakin Pariisin sopimuksen mukaisesta maailmanlaajuisesta tilannekatsauksesta, tulisi huomioida asetuksen nyt jo mainitsemien asioiden lisäksi myös

- Euroopan teollisuuden, erityisesti energiaintensiivisen teollisuuden sekä pienten ja keskisuurten yritysten, globaalin kilpailukyvyn haasteet ja mahdollisuudet;
- teknologian kehitys ja käyttöönotto jäsenvaltioissa ja innovatiivisten teknologioiden aloilla;
- arvioitu EU-tason nielutaso suhteessa EU:n ilmastolain tavoitteisiin. Lisäksi mikäli komissio toteaa, että vuoden 2040 arvioitu nettonielu poikkeaa merkittävästi siitä, mitä 2040 tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi, se voi ehdottaa unionin tason toimenpiteitä varmistuen, että mahdolliset puutteet eivät lisää muiden talouden sektoreiden taakkaa;
- edistymisen asetuksessa säädettyjen välitavoitteiden saavuttamisessa.

Kompromissiehdotuksen mukaan em. raportin yhteydessä komissio voisi samalla ehdottaa eurooppalaisen ilmastolain muuttamista sekä lisäisiä toimenpiteitä vahvistamaan toimia mahdollistamaan toimintaympäristöön, jolla pyritään varmistamaan asetuksen tehokas täytäntöönpano.

Lisäksi verrattuna komission alkuperäiseen ehdotukseen viimeisin kompromissiehdotus sisältää mm. muutoksia kehikkoon, jolla ohjataan myöhemmin annettavien vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien ilmasto- ja energiasäädösten valmistelua. Näiden ehdotusten mukaan 6 artiklan mukaisia yksiköitä ei saisi käyttää EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen, pysyvillä teknisillä poistumilla EU:n päästökaupassa tulisi kompensoida vaikeasti vähennettäviä päästöjä (eikä sen tiettyjen sektoreiden päästöjä) sekä uusien sektoreiden välisten joustojen tulisi olla käytettävissä myös instrumenttien välillä sekä sektoreiden sisällä. Kompromissiehdotuksen johdantolauseen mukaan EU:n yleisen päästökaupan lineaarista päästövähennyskerrointa tulisi ETS direktiiviin tulevassa uudelleentarkastelussa muuttaa suhteessa EU:n 2040 ilmastotavoitteeseen siten, että se mahdollistaisi rajatun määrän päästöjä myös vuoden 2039 jälkeen.

Lisäksi kompromissiehdotuksessa on mm. muutoksia maankäyttösektoria ja maataloutta, energia-asioita, siirtymän vaikutusten huomiointia ml. hiilivuodon ehkäisyä koskeviin kirjauksiin sekä kirjauksiin sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristövaikutusten huomioinnista. Maankäyttösektorin osalta kompromississa toistetaan Eurooppa-neuvoston 23.10. päätelmäteksti, jonka mukaan komission jatkovalmistelussa on huomioitava hiilinielujen realistinen vaikutus kokonaistavoitteeseen ottaen samalla huomioon luonnolliseen nieluun liittyvät epävarmuudet ja varmistuen, että mahdolliset puutteet eivät tule muiden talouden sektoreiden katettavaksi. Lisäksi pj:n ehdotuksen mukaan komission tulisi jatkovalmistelussa huomioida maankäyttösektorin osalta myös kestävä biotalouden tukeminen, metsien ikärakenteesta, luonnollisesta variaatiosta ja luonnontuhoista johtuvat vaikutukset ja epävarmuudet.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 192 artiklan 1 kohta (ympäristö). Säädösehdotus käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, jossa Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät säädöksen yhdessä. Neuvostossa hyväksymisestä päätetään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa ehdotuksen raportoija on Ondřej Knotek (Patriots for Europe, PŕE, CZ). Pääkäsittelystä vastaa ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta (ENVI) ja lausuntovaliokunta on teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta (ITRE). Tämänhetkisen tiedon mukaan ENVI-valiokunnan on määrä äänestää kannastaan 14.11.2025 ja EP:n täysistunnon marraskuun lopulla.

Kansallinen valmistelu

Komission ehdotus toimitettiin tiedoksi ja kommentoitavaksi ympäristöjaostolle (EU23), maatalous- ja elintarvikkejaostolle (EU18), metsäjaostolle (EU14) sekä energia- ja Euratom-jaostolle (EU21) 3.7.2025.

Luonnos U-kirjelmäksi käsiteltiin ympäristöjaoston (EU23), maatalous- ja elintarvikkejaoston (EU18), metsäjaoston (EU14), energia- ja Euratom-jaoston (EU21) ja liikennejaoston (EU22) kirjallisessa menettelyssä 6–7.8.2025.

Ympäristöjaosto 5.9.2025 (ylimääräisen ympäristöneuvoston 18.9.2025 asiat, suullinen käsittely).

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 29.–31.10.2025

Suuri valiokunta 31.10.2025

Eduskuntakäsittely

U-kirjelmä U 37/2025 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asetusehdotuksen vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja Ahvenanmaan asemaan on käsitelty U-kirjelmässä U 37/2025 vp.

Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksen taloudellisia vaikutuksia on käsitelty U-kirjelmässä U 37/2025 vp.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Eurooppa-neuvosto kävi strategisen keskustelun siitä, miten tukea 2040 ilmastotavoitteen saavuttamista ja sen 23.10. päätelmät sisältävät kirjauksia, jotka ohjaavat 2040 tavoitteen asettamiseen liittyvää jatkotyötä.

Asiakirjat

COM(2025) 524 final

14320/25

Puheenjohtajavaltion lopullista kompromissiehdotusta ei ole vielä saatavilla.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Laura Aho, YM, puh. 050 598 2554

VAHVA-tunnus

EU/825/2025

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/201/2025-YM-32

Nummelin Marjo

27.10.2025

EU:n lähete päästövähennystavoitteen (Nationally Determined Contribution, NDC) päivittämisestä

Kokous

Ympäristöneuvosto 4.11.2025, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU ja sen jäsenvaltiot ovat osapuolina Pariisin sopimuksessa, joka velvoittaa osapuolia määrääjoin laatimaan ja antamaan tiedoksi peräkkäiset kansallisesti määritellyt panoksensa (engl. Nationally Determined Contribution, jäljempänä ”päästövähennystavoite” tai ”NDC”), jotka se aikoo saavuttaa.

Puheenjohtajavaltio Tanska toimitti jäsenvaltioille 18.9.2025 luonnoksen EU:n yhteiseksi NDC-lähetteeksi, joka pitää sisällään EU:n päästövähennystavoitteen vuodelle 2040 ja siitä laskennallisesti johdetun tavoitteen vuodelle 2035. Puheenjohtajan lopullista läheteluonnosta 4.11. ylimääräistä ympäristöneuvostoa varten ei ole vielä saatavilla.

Ympäristöneuvoston on tarkoitus hyväksyä lähete ylimääräisessä kokouksessaan 4.11.2025, jonka jälkeen se on tarkoitus toimittaa ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (jäljempänä ”ilmastopuitesopimus”) sihteeristölle.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä lähetteen puheenjohtajavaltion ehdotuksen mukaisesti. Suomi toimii tältä osin yhdessä samanmielisten jäsenmaiden kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Päästövähennystavoitteet ja niiden toimeenpano kansainvälisesti (Pariisin sopimus) ja EU:ssa

Osapuolten kansallisista ilmastopanoksista eli käytännössä päästövähennystavoitteista (Nationally Determined Contribution, NDC) määrätään Pariisin sopimuksen 4 artiklassa. Niiden tarkoituksena on edesauttaa Pariisin sopimuksessa määritellyn lämpötilaa koskevan pitkän aikavälin tavoitteen saavuttaminen mahdollisimman pian. Ensimmäinen NDC annettiin Pariisin sopimuksen ratifioinnin yhteydessä. Artikla 4 mukaan osapuolet antavat uuden päästövähennystavoitteen viiden vuoden välein. Pariisin sopimuksen artikla 4 mukaan osapuolet voivat milloin tahansa myös ajantasaistaa NDC:nsä sen kunnianhimon tason nostamiseksi.

Sopimuksen osapuolten tulee toimittaa YK:lle uusi vuoden 2030 jälkeistä aikaa koskeva päästövähennystavoite (Nationally Determined Contribution, NDC) ennen COP30 kokousta, joka järjestetään 10.-21.11.2025 Brasilian Belémmissä.

Pariisin sopimuksessa ja sopimuksen osapuolikokouksissa tehdyissä päätöksissä asetetaan tietyt velvoitteet osapuolten NDC:ille, ml. liittyen niiden kattavuuteen, kunnianhimon tason kasvattamiseen sekä aikatauluun, jonka mukaan uusi NDC tulee antaa, mutta NDC itsessään ei ole oikeudellisesti sitova.

EU:lla ja sen jäsenvaltiolla on yksi yhteinen NDC. EU:n NDC:n EU-oikeudellinen sitovuus perustuu EU:n omaan lainsäädäntöön, eli vuoden 2030 jälkeisen ajan osalta ilmastolakiin kirjattavaan EU:n 2040 päästövähennystavoitteeseen ja myöhemmin sovittavaan lainsäädäntöön, jolla varmistetaan tavoitteen toimeenpano ja saavuttaminen.

EU:n nykyisin voimassa oleva päästövähennystavoite (ja samalla NDC) on kirjattu puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki). Kyseisessä ilmastolaissa vuoteen 2030 ulottuvana sitovana unionin ilmastotavoitteena on kasvihuonekaasujen nettopäästöjen (päästöt poistumien vähentämisen jälkeen) vähentäminen unionin sisäisesti vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. EU:n 2030 tavoitteen toimeenpanoa varten on sovittu mittavasta lainsäädäntöpaketistä (ns. 55-valmiuspaketti), joka mahdollistaa sen, että EU vähentää nettopäästöjään vähintään 55 %:lla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta, ja saavuttaa ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä.

Komissio antoi 2.7.2025 eurooppalaisen ilmastolain muuttamisesta ehdotuksen, joka sisältää ehdotuksen EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteeksi. Komissio ehdottaa, että asetukseen sisällytettäisiin unionin laajuinen 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Ympäristöneuvosto hyväksyi 18.9.2025 ajajulistuksen, jossa EU ilmaisi toimittavansa NDC:n ennen Belémin ilmastokokousta (10.-21.11.2025), ja että EU:n 2035 indikaatiivisen tavoitteen taso tulee olemaan 66.25–72.5 % välillä. Luvuista ensimmäinen on johdettu laskennallisesti 2050 ilmastoneutraaliustavoitteesta ja jälkimmäinen 90 % nettopäästötavoitteesta vuodelle 2040. Puheenjohtajavaltio päätyi esittämään ajajulistusta, koska ilmastolain muuttamisesta ei alkuperäisten suunnitelmien vastaisesti edes pyritty saavuttamaan yleisnäkemystä 18.9. vaan siitä käytiin politiikkakeskustelu.

Puheenjohtajavaltio Tanska tavoittelee neuvoston yleisnäkemystä eurooppalaisen ilmastolain muuttamisesta 4.11.2025 pidettävässä ympäristöneuvoston kokouksessa.

Säädösehdotuksesta on laadittu U-kirjelmä U 37/2025 vp. Tämän jälkeen tarkoitus on sopia EU:n NDC-lähetteestä.

Läheteluonnos

Puheenjohtajavaltio Tanska on toimittanut jäsenvaltioille luonnoksen EU:n NDC-lähetteeksi. Läheteluonnoksessa on neljä osiota: 1) tausta, 2) EU:n NDC, 3) katsaus ilmasto-toimien edistymiseen ja 4) yksityiskohtaisemmat tiedot NDC:n sisällöstä Pariisin sopi-muksen ohjeistuksen mukaisesti. Lähetteen keskeiset, uutta tavoitetta koskevat kappaa-leet 14–17 ovat luonnoksessa hakasuluissa. Puheenjohtajavaltion luonnoksessa yhdis-tetään EU:n uusi NDC sovittavana olevaan neuvoston yleisnäkemykseen EU:n ilmasto-lain uudistamisesta vastaamaan 90 % nettopäästötavoitetta vuoteen 2040 mennessä. Lisäksi lähetteessä todetaan, että EU pyrkii saavuttamaan vuoteen 2035 mennessä xx % tavoitteen Pariisin sopimuksen puitteissa sovitus yhteisen aikajanan puitteissa.

Lähetteen teknisessä osuudessa (osiot 3–4) kuvataan yksityiskohtaisesti EU:n nykyisen ilmastopolitiikan keskeiset instrumentit ja toimet sekä edistyminen niiden toimeenpa-nossa (erityisesti 55-valmiuspaketti 2030 tavoitteen toimeenpanemiseksi, ml. EU:n päästökauppajärjestelmä, taakanjakoasetus, maankäyttöön liittyviä päästöjä ja poistu-mia koskeva LULUCF-asetus, autojen ja pakettiautojen CO₂ päästöjä koskeva lainsää-däntö, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tavoitteet). Lisäksi lähete kattaa myös muita ilmaston kannalta keskeisiä politiikkatoimia ja lainsäädäntöä. Lähetteessä kuvataan myös, miten EU huomioi ilmastotoimissaan vuonna 2023 päättyneen Pariisin sopimuksen ensimmäisen maailmanlaajuisen kokonaistarkastelun (Global Stocktake) tulokset, ml. energiasektorilla. Lähetteessä kuvaillaan lisäksi EU:n ilmastomuutokseen sopeutumista koskevia toimia sekä EU:n ilmastorahoitusta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ei perussopimusten mukaista oikeusperustaa. Kansallisesti määriteltyä panosta (NDC) eli EU:n päivitettyä päästövähennystavoitetta koskeva lähete ja sen tekninen liite (ICTU) perustuvat Pariisin sopimuksen 3 ja 4 artiklassa määrättyihin velvoitteisiin ja osapuoliko-kousten päätöksiin.

Lähete hyväksytään neuvostossa yksimielisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Ilmastoneuvotteluryhmän (YM, UM, TEM, VM, MMM, LVM, VNEUS, OKM) kokoukset ja kirjallinen kommentointi (1.7.2025; 1.9.2025).

Esittely EU (23) ympäristöjaoston kokouksessa 5.9.2025 (liittyen ympäristöneuvoston 18.9. valmisteluun)

Esittely ympäristöjaostossa EU (23) 9.10.2025 ilmastopäätelmien käsittelyn yhteydessä

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 29.–31.10.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, 31.10.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Pariisin sopimuksella ja EU:n NDC:llä ei suoraan ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, vaan taloudelliset vaikutukset syntyvät pitkällä aikavälillä ja pääosin EU:n ilmastopolitiikan seurauksena.

EU:n 2040 ilmastotavoitteesta on laadittu U-kirjelmä U 37/2025 vp. Läheteessä kuvailut EU:n nykyiset ilmastotoimet perustuvat jo hyväksytyn EU-lainsäädännön ja –politiikan kuvaukseen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirjaa 4.11. ympäristöneuvostoon ei ollut käytettävissä muistiotia laadittaessa.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ympäristöneuvos Marjo Nummelin, ympäristöministeriö, 040 523 3710

VAHVA-tunnus

EU/201/2025

